มหัศจรรย์...พันธุ์ดิน

● กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจประเทศไทย

มหัศจรรย์... พันธุ์ดิน

มหัศจรรย์...พันธุ์ดิน

กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนที่กลุ่มชุดดิน สำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจทั้งประเทศ ในปี 2532-2534 โดยพิจารณาจัดหมวดหมู่ลักษณะและสมบัติดินที่มีศักยภาพคล้ายคลึงกันในด้านที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก จัดหมวดหมู่ได้ 62 กลุ่มชุดดิน

LAND DEVELOPMENT DEPARTMENT

สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พฤษภาคม 2548
http://www.ldd.go.th

คำนำ

ด้วยเหตุที่ **"ดิน"** เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตสินค้าเกษตร การปรับปรุงข้อมูลดินและแผนที่ต่างๆ เพื่ออำนวยประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการทั้งในกลุ่มของนักวิชาการ นักวางแผน เจ้าหน้าที่ส่งเสริม ตลอดจนเกษตรกร จึงเป็นภาระกิจสำคัญประการหนึ่งที่กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมากว่า 40 ปี

"กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ" ที่จัดทำขึ้นโดยอาศัยการจัดหมวดหมู่ตามลักษณะ ศักยภาพ และการจัดการที่คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน ซึ่งแบ่งดินออกเป็น 62 กลุ่มชุดดิน เป็นผลงานหนึ่งที่มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน อย่างไรก็ดีผู้ใช้ข้อมูลมักประสบปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบลักษณะและสมบัติกลุ่มชุดดินเสมอ สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน ในฐานะที่เป็นผู้สำรวจดินตลอดจนเก็บข้อมูลดินและทำแผนที่ดิน จึงได้จัดทำเอกสาร **"มหัศจรรย์พันธุ์ดิน"** ฉบับนี้ขึ้น โดยมุ่งหวังให้เป็นเสมือน **"คู่มืออย่างง่าย" ที่จะนำไปสู่ ความรู้ความเข้าใจในลักษณะสมบัติ และศักยภาพที่แตกต่างกันของดินทั้ง 62 กลุ่ม รวมถึงข้อจำกัดในการใช้ที่ดิน และแนวทางการจัดการดินที่ถูกต้อง** ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้สามารถใช้ที่ดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม และเป็นการรักษาทรัพยากรดินไว้เป็นฐานการผลิตที่ยั่งยืนสืบไป

(นายชุมพล ลิลิตธรรม)
ผู้อำนวยการสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน
พฤษภาคม 2548

สารบัญ

- บทนำ ____ 1
- ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน ____ 2
- กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง ____ 6
- กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง ____ 62
- กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น ____ 106
- กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง ____ 128
- สรุปการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ____ 130
- สรุปมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ____ 133

บทนำ

กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนที่กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจทั้งประเทศในปี 2532–2534 โดยพิจารณาจัดหมวดหมู่ลักษณะและสมบัติดินที่มีศักยภาพคล้ายคลึงกันในด้านที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก จัดหมวดหมู่ได้ 62 กลุ่มชุดดิน โดยแบ่งตามสภาพที่พบได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1.กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง

พบทุกภาค ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 1–25 และกลุ่มชุดดินที่ 57–59

2.กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง

พบในภาคกลาง ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 28, 29, 30, 31, 33, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 44, 46, 47, 48, 49, 52, 54, 55, 56, 60 และ 61

3.กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น

พบในภาคใต้และพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 26, 27, 32, 34, 39, 42, 43, 45, 50, 51 และ 53

4.กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง

พื้นที่ภูเขาและเทือกเขา ที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 62

กลุ่มชุดดินแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะและสมบัติดินที่เฉพาะตามปัจจัยการเกิดดินและการสร้างดิน เช่น สภาพภูมิอากาศ ชนิดวัตถุต้นกำเนิดดิน สภาพพื้นที่ ระยะเวลาการพัฒนาของดิน พืชพรรณธรรมชาติ สิ่งที่มีชีวิตและการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น ซึ่งลักษณะและสมบัติที่เป็นข้อเด่นประจำกลุ่มชุดดินได้สรุปไว้ในตาราง **“ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน”** โดยอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลเหล่านี้กับลักษณะของดินที่พบ จะทำให้สามารถจัดจำแนกดินในเบื้องต้นได้ว่าน่าจะอยู่ในกลุ่มชุดดินใด และนำไปสู่รายละเอียดอื่นๆ ของดิน รวมทั้งปัญหาการใช้ประโยชน์ และแนวทางการจัดการดินที่เหมาะสมในลำดับต่อไป

ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน	กลุ่มชุดดิน	หน้า
1.กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง		
กลุ่มดินเหนียว		
- ดินเหนียวสีดำลึกมาก มีรอยแตกระแหงกว้างและลึก	1	6
- ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล	3	10
- ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุยังน้อย ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	4	12
- ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ การระบายน้ำเลว ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	5	14
- ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด	6	16
- ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ การระบายน้ำค่อนข้างเลว ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	7	18
กลุ่มดินที่มีการยกร่อง		
- ดินที่มีการยกร่อง เพื่อเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพืชผักหรือไม้ผล	8	20
กลุ่มดินเปรี้ยวจัด		
- ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	2	8
- ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเลที่เป็นดินเค็มและเปรี้ยวจัด	9	22
- ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	10	24
- ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	11	26
- ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางและมีชั้นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินเปรี้ยวจัด	14	32
กลุ่มดินเลนชายทะเล		
- ดินเลนเค็มชายทะเลและไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน	12	28
- ดินเลนเค็มชายทะเลที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน	13	30
กลุ่มดินทรายแป้ง		
- ดินทรายแป้งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	15	34
- ดินทรายแป้งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก	16	36

ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน	กลุ่มชุดดิน	หน้า
กลุ่มดินร่วนละเอียด		
- ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก	17	38
- ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	18	40
กลุ่มร่วนหยาบ		
- ดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นทึบภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน	19	42
- ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่น้ำ	21	46
- ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบ	22	48
- ดินร่วนที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ	59	60
กลุ่มดินเค็ม		
- ดินเค็มเกิดจากตะกอนลำน้ำ มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือ	20	44
กลุ่มดินทราย		
- ดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล	23	50
- ดินทรายลึกมากเกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา	24	52
กลุ่มดินตื้น		
- ดินตื้น	25	54
กลุ่มดินอินทรีย์		
- ดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนา 40-100 ซม. จากผิวดิน	57	56
- ดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนามากกว่า 100 ซม. จากผิวดิน	58	58
2.กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง		
กลุ่มดินเหนียว		
- ดินเหนียวลึกมากสีดำที่มีรอยแตกระแหงกว้างและลึก	28	62
- ดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด	29	64
- ดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่พบในพื้นที่ภูเขา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด	30	66
- ดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	31	68

ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน	กลุ่มชุดดิน	หน้า
กลุ่มดินริมแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด		
- ดินทรายแป้งละเอียดมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด	33	70
- ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ	38	78
กลุ่มดินร่วนละเอียด		
- ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก	35	72
- ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	36	74
กลุ่มดินร่วนหยาบ		
- ดินร่วนหยาบลึกมาก	40	80
- ดินร่วนที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน	60	102
กลุ่มดินทราย		
- ดินทรายหนาปานกลาง	41	82
- ดินทรายหนา	44	84
กลุ่มดินตื้น		
- ดินตื้นถึงก้อนกรวด หรือเศษหินปนลูกรังหนามาก	46	86
- ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น	47	88
- ดินตื้นถึงก้อนหินหรือเศษหิน	48	90
- ดินตื้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กทับอยู่บนชั้นดินเหนียว	49	92
กลุ่มดินที่พบชั้นมาร์ล		
- ดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน	52	94
- ดินลึกปานกลางถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน	54	96
กลุ่มดินลึกปานกลาง		
- ดินร่วนหยาบลึกปานกลางทับถมบนชั้นหินผุ	37	76
- ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกิริยาดินเป็นกลาง/เป็นด่าง	55	98
- ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด	56	100
กลุ่มดินตกเชิงเขา		
- ดินเศษหินเชิงเขาที่เกิดจากการสลายตัวแตกผุพังของเขา	61	104

ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน	กลุ่มชุดดิน	หน้า
3.กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น		
กลุ่มดินเหนียว		
- ดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด	26	106
- ดินเหนียวจัดสีแดงลึกมากที่เกิดจากหินภูเขาไฟ มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด	27	108
กลุ่มดินร่วนริมแม่น้ำ		
- ดินร่วนหรือดินทรายแป้งละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ	32	110
กลุ่มดินร่วนละเอียด		
- ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ	34	112
กลุ่มดินร่วนหยาบ		
- ดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ	39	114
กลุ่มดินทราย		
- ดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน	42	116
- ดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือสันทรายชายทะเล	43	118
กลุ่มดินตื้น		
- ดินตื้นถึงลูกรัง เศษหินหรือก้อนหิน	45	120
- ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น	51	124
กลุ่มดินลึกปานกลาง		
- ดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น	50	122
- ดินเหนียวลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น ลูกรังหรือเศษหิน	53	126
4.กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง		
- พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์	62	128

กลุ่มชุดดินที่ 1

ชุดดินวัฒนา

> กลุ่มดินเหนียวสีดำลึกมาก มีรอยแตกระแหงกว้างและลึก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย ถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ได้แก่ ชุดดินบ้านหมี่ (Bm) ชุดดินบ้านโภชน์ (Bpo) ชุดดินบุรีรัมย์ (Br) ชุดดินช่องแค (Ck) ชุดดินโคกกระเทียม (Kk) และชุดดินวัฒนา (Wa)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกระแหงกว้างและลึก ดินเปียกเหนียวมาก ทำให้การไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินบ้านโกชน์

ชุดดินบุรีรัมย์

ชุดดินโคกกระเทียม

ชุดดินวัฒนา

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนเมื่อดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 2

ชุดดินอยุธยา

“กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า 100 ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินอยุธยา (Ay) ชุดดินบางเขน (Bn) ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว (Bp) ชุดดินมหาโพธิ (Ma) และชุดดินท่าขวาง (Tq)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินบางเขน

ชุดดินมหาโพธิ

ชุดดินท่าขวาง

ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบต่อซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 5 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่

กลุ่มชุดดินที่ 3

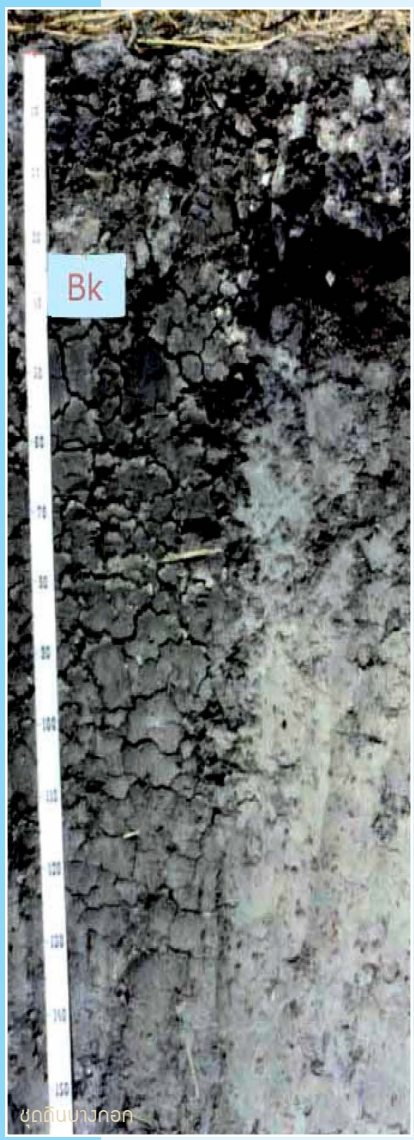

ชุดดินบางกอก

> “กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเลที่ไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถันภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง ได้แก่ ชุดดินบางกอก (Bk) ชุดดินบางเลน (Bl) ชุดดินบางแพ (Bph) ชุดดินฉะเชิงเทรา (Cc) และชุดดินสมุทรปราการ (Sm)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจพบชั้นดินเลนที่มีเกลือสะสมอยู่ในดินล่าง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินฉะเชิงเทรา

ชุดดินสมุทรปราการ

ชุดดินบางเลน

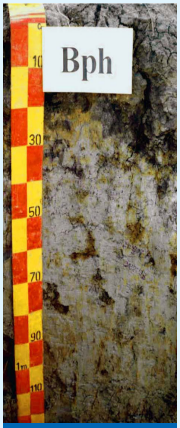

ชุดดินบางแพ

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลน ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วมหรือมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 4

ชุดดินราชบุรี

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุยังน้อย ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิมาย (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

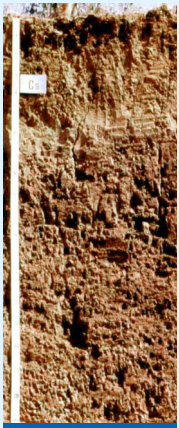
ชุดดินชุมแสง

ชุดดินท่าเรือ

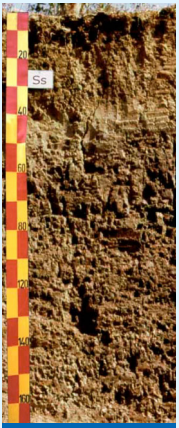
ชุดดินศรีสงคราม

ชุดดินสิงห์บุรี

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50X50X50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 5

ชุดดินหางดง

> “กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ได้แก่ ชุดดินหางดง (Hd) ชุดดินละงู (Lgu) และชุดดินพาน (Ph)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินหางดง

ชุดดินพาน

ชุดดินละงู

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50X50X50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 6

ชุดดินเชียงราย

“กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเชียงราย (Cr) ชุดดินสุไหงโกลก (Gk) ชุดดินแกลง (Kl) ชุดดินคลองขุด (Kut) ชุดดินมโนรมย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินทาศาลา (Tsl) และชุดดินวังตง (Wat)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินบางนารา

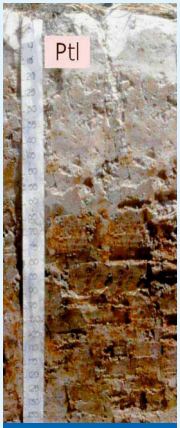

ชุดดินพัทลุง

ชุดดินคลองขุด

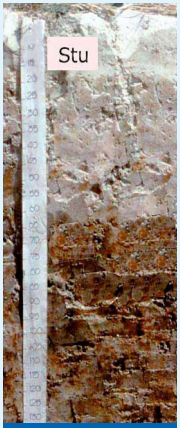

ชุดดินสตูล

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ห่วานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–40 วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน 200–300 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน 200–300 กิโลกรัม/ไร่ หรือ 0.5–1.0 กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 7

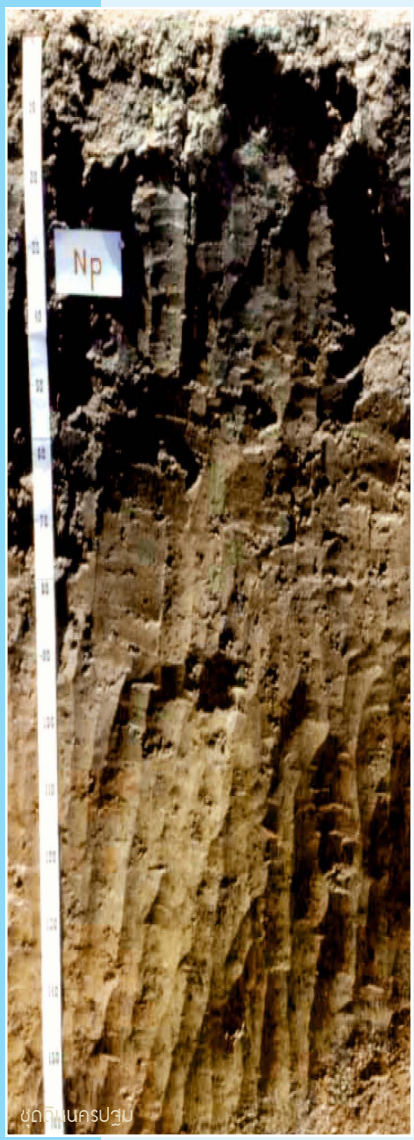

ชุดดินนครปฐม

“กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินเดิมบาง (Db) ชุดดินน่าน (Na) ชุดดินนครปฐม (Np) ชุดดินผักกาด (Pat) ชุดดินสุโขทัย (Skt) ชุดดินท่าตูม (Tt) ชุดดินอุตรดิตถ์ (Utt) และชุดดินระโนด (Ran)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินเดิมบาง

ชุดดินพัทกาด

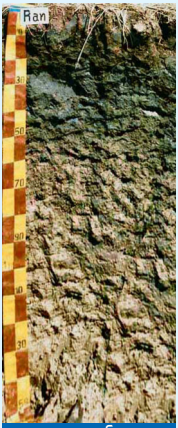

ชุดดินระโนด

ชุดดินอุตรดิตถ์

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 8

ชุดดินดำเนินสะดวก

“กลุ่มชุดดินที่มีการยกร่อง เพื่อเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน จากนาข้าวเป็นพืชผักหรือไม้ผล ได้แก่ ชุดดินดำเนินสะดวก (Dn) ชุดดินสมุทรสงคราม (Sso) และชุดดินธนบุรี (Tb)”

ชุดดินดำเนินสะดวก

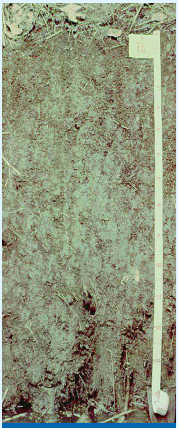
ชุดดินธนบุรี

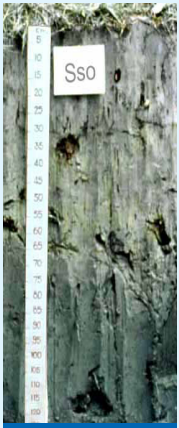

ชุดดินสมุทรสงคราม

กลุ่มชุดดินที่มีการยกร่อง เพื่อเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพืชผักหรือไม้ผล ทำให้ลักษณะและสมบัติดินในแต่ละพื้นที่ไม่สม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับลักษณะและสมบัติดินเดิมก่อนมีการยกร่องและวิธีการเตรียมแปลงปลูก โดยทั่วไปจะนำดินชั้นล่างที่มีโครงสร้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก ชั้นดินที่เป็นกรดรุนแรงมากหรือเป็นดินเค็มมาไว้ที่ผิวดิน ทำให้ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช จำเป็นต้องมีปรับปรุงดินด้วยอินทรียวัตถุ แก้ไขความเป็นกรดรุนแรงมากหรือความเค็มของดิน ก่อนที่จะมีการปลูกพืช มีระบบป้องกันน้ำท่วมและควบคุมระดับน้ำในร่องระหว่างแปลงปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 9

ชุดดินชะอำ

> กลุ่มดินเหนียวลึกมาก
> ที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล
> ที่เป็นดินเค็มและเปรี้ยวจัด
> ดินบนปฏิกิริยาเป็นกรด
> รุนแรงมาก
> ดินล่างปฏิกิริยาเป็นกลาง
> ถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว
> ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
> ถึงปานกลาง ได้แก่
> ชุดดินชะอำ (Ca)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดรุนแรงมากและมีเกลือสะสมสูง โครงสร้างดินแน่นทึบ ทำให้ไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจมีน้ำทะเลท่วมถึง ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ

ชุดดินชะอำ

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ปล่อยให้มีน้ำขัง ล้างเอากรดและเกลือออกไปจากแปลงปลูก ปรับปรุงดินด้วยอินทรียวัตถุ เช่น ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ ควบคุมและล้างเกลือออกไปจากพื้นที่

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูนบนสันร่องและร่องคูน้ำ 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ ล้างเกลือหรือปล่อยทิ้งไว้ให้ฝนชะล้างเอาเกลือลงไปในร่องแล้วระบายออกไป ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 7 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดและเกลือในดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ 10

ชุดดินองครักษ์

> “กลุ่มดินเปรี้ยวจัดตื้น ที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรงมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi) ชุดดินมูโน๊ะ (Mu) และชุดดินองครักษ์ (Ok)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดรุนแรงมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดตื้นภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดรุนแรงมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

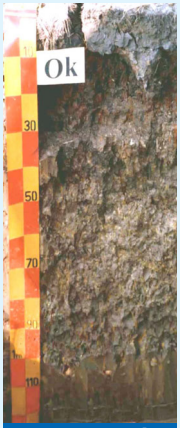

ชุดดินองครักษ์

ชุดดินเชียรใหญ่

ชุดดินมูโนะ

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูนบนสันร่องและร่องคูน้ำ 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 7 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ 11

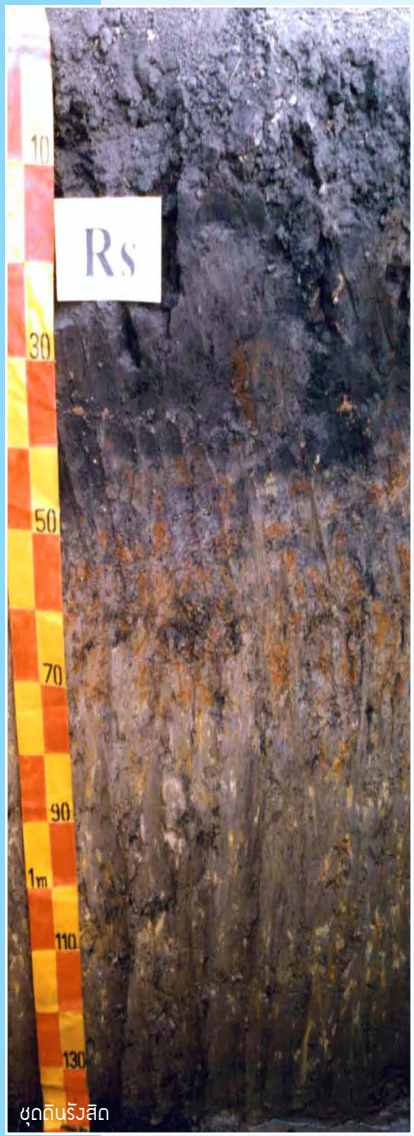

ชุดดินรังสิต

> “กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลาง ที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินดอนเมือง (Dm) ชุดดินรังสิต (Rs) ชุดดินเสนา (Se) และชุดดินธัญบุรี (Tan)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก 50–100 ซม. จากผิวดิน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

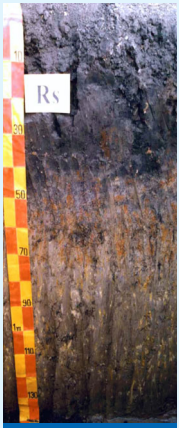

ชุดดินรังสิต

ชุดดินเสนา

ชุดดินธัญบุรี

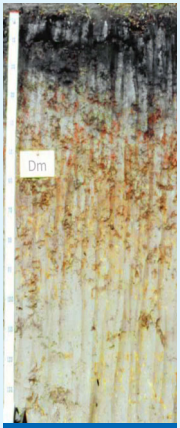

ชุดดินดอนเมือง

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 6 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ 12

ชุดดินท่าจีน

> กลุ่มดินเลนเค็มชายทะเล
> และไม่มีศักยภาพก่อให้เกิด
> เป็นดินกรดกำมะถัน
> ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง
> การระบายน้ำเลวมาก
> ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
> ได้แก่ ชุดดินท่าจีน (Tc)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเลนเค็มที่มีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำวัน มีความสามารถในการทรงตัวของต้นพืชต่ำมาก ทำให้พืชล้มง่าย และมีน้ำทะเลท่วมเป็นประจำทุกวัน

ชุดดินท่าจีน

แนวทางการจัดการ

ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรทุกประเภท บางพื้นที่ใช้ทำนาเกลือและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ บริเวณพื้นที่ดินเสื่อมโทรม ควรปลูกป่าชายเลน และพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรมีบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทางน้ำธรรมชาติ สำหรับพื้นที่ป่าชายเลน ควรสงวนไว้ให้เป็นที่อยู่อาศัย แนวกันชนของลมและคลื่น แหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่อยู่ในป่าชายเลน

กลุ่มชุดดินที่ 13

ชุดดินบางปะกง

> กลุ่มดินเลนเค็มชายทะเล
> ที่มีศักยภาพก่อให้เกิด
> เป็นดินกรดกำมะถัน
> ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง
> การระบายน้ำเลวมาก
> ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
> ได้แก่ ชุดดินบางปะกง (Bpg)
> และชุดดินตะกั่วทุ่ง (Tkt)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เดินเลนเค็มที่มีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำวัน มีศักยภาพก่อให้เกิดดินกรดกำมะถัน เกิดก๊าซพิษไข่เน่า และก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นอันตรายต่อพืช มีความสามารถในการทรงตัวของต้นพืชต่ำมาก ทำให้พืชล้มง่าย เมื่อดินแห้งจะแปรสภาพเป็นดินกรดกำมะถันและเค็ม และมีน้ำทะเลท่วมเป็นประจำทุกวัน

ชุดดินบางปะกง

ชุดดินตะกั่วทุ่ง

แนวทางการจัดการ

ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรทุกประเภท บริเวณพื้นที่ดินเลื่อมโทรม ควรปลูกป่าชายเลน และพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรมีบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทางน้ำธรรมชาติ สำหรับพื้นที่ป่าชายเลน ควรสงวนไว้ให้เป็นที่อยู่อาศัย แนวกันชนของลมและคลื่น แหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่อยู่ในป่าชายเลน

กลุ่มชุดดินที่ 14

> กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางและมีชั้นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินเปรี้ยวจัดหรือดินกรดกำมะถันภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ดินบนปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากและดินล่างมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินปัตตานี (Pti) ชุดดินระแงะ (Ra) และชุดดินต้นไทร (Ts)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลาง ดินชั้นล่างเป็นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินระแงะ

ชุดดินถันไทร

ชุดดินปัตตานี

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูนบนสันร่องและร่องคูน้ำ 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 6 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างและควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ 15

ชุดดินแม่สาย

> กลุ่มดินทรายแป้งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ได้แก่ ชุดดินหล่มสัก (La) ชุดดินแม่สาย (Ms) และชุดดินแม่ทะ (Mta)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

หน้าดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินแม่สาย

ชุดดินแม่ทะ

ชุดดินหล่มสัก

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 ตัน/ไร่ ไกลบก่อนออกดอก 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้นต่อกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 16

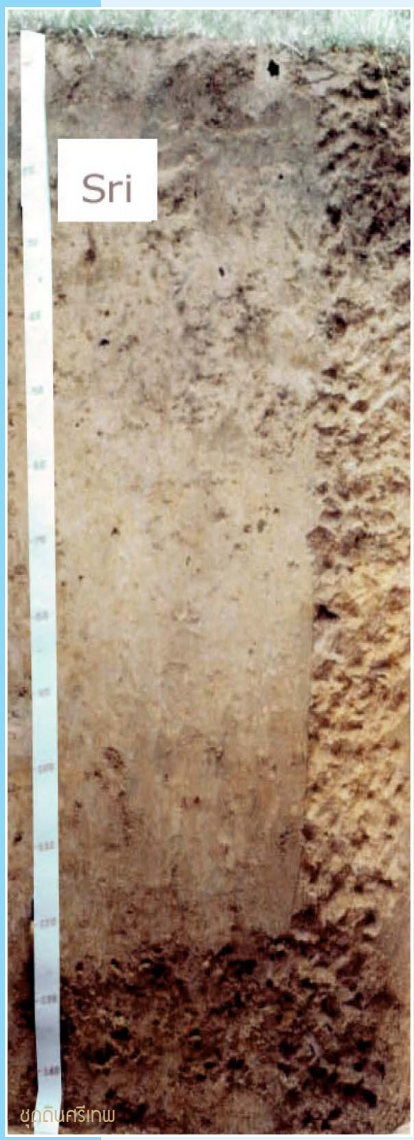

ชุดดินศรีเทพ

> กลุ่มดินทรายแป้งลึกมาก
> ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ
> ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
> การระบายน้ำเลว
> ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
> ได้แก่ ชุดดินหินกอง (Hk)
> ชุดดินเกาะใหญ่ (Koy)
> ชุดดินลำปาง (Lp)
> ชุดดินพานทอง (Ptg)
> ชุดดินศรีเทพ (Sri)
> และชุดดินตากใบ (Ta)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

หน้าดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

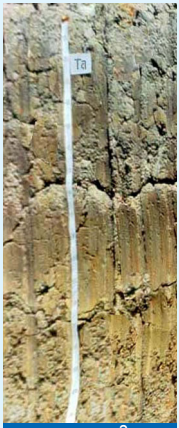

ชุดดินตากใบ

ชุดดินลำปาง

ชุดดินเกาะใหญ่

ชุดดินหินกอง

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 ตัน/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้นต่อกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 17

ชุดดินเรณู

“กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบุณฑริก (Bt) ชุดดินสายบุรี (Bu) ชุดดินเขมราฐ (Kmr) ชุดดินโคกเคียน (Ko) และชุดดินหล่มเก่า (Lk) ชุดดินสุไหงปาดี (Pi) ชุดดินปากคม (Pkm) ชุดดินร้อยเอ็ด (Re) ชุดดินเรณู (Rn) ชุดดินสงขลา (Sng) และชุดดินวิสัย (Vi)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินโคกเคียน

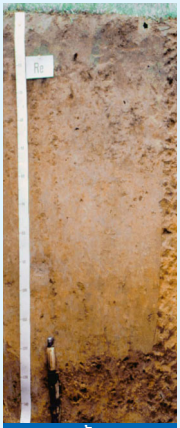

ชุดดินร้อยเอ็ด

ชุดดินสงขลา

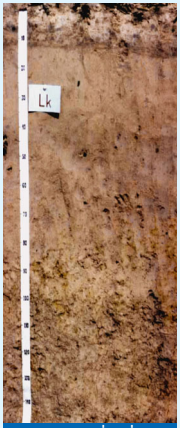

ชุดดินหล่มเก่า

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน 200–300 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต กอนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปูน 200–300 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 18

ชุดดินชลบุรี

> “กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ได้แก่ ชุดดินชลบุรี (Cb) ชุดดินไชยา (Cya) ชุดดินโคกสำโรง (Ksr) และชุดดินเขาย้อย (Kyo)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินชลบุรี

ชุดดินเขาย้อย

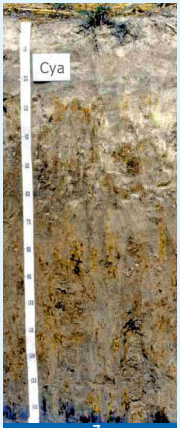

ชุดดินไชยา

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 19

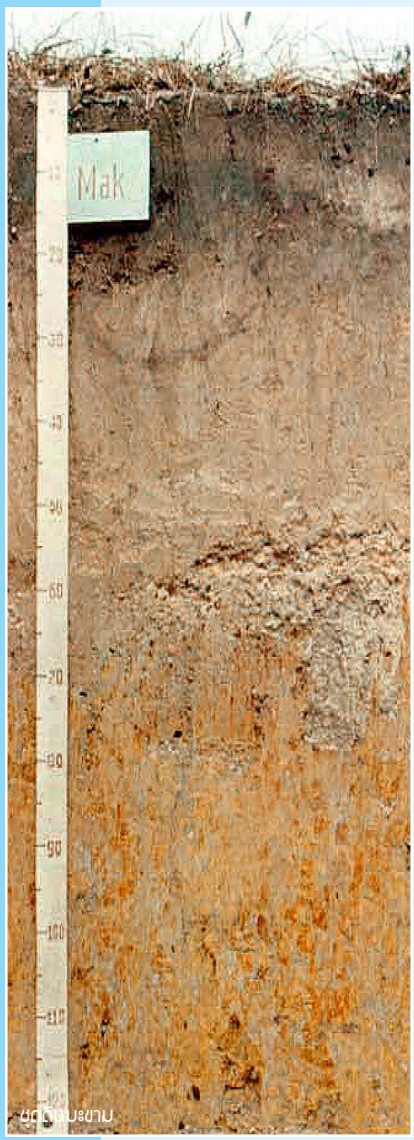

ชุดดินมะขาม

> “กลุ่มดินร่วนหยาบ ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นทึบภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก ถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินมะขาม (Mak) และชุดดินวิเชียรบุรี (Wb)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายที่มีชั้นดานภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินมะขาม

ชุดดินวิเชียรบุรี

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตรหรือถึงชั้นดานแข็ง มีคันดินอันแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 20

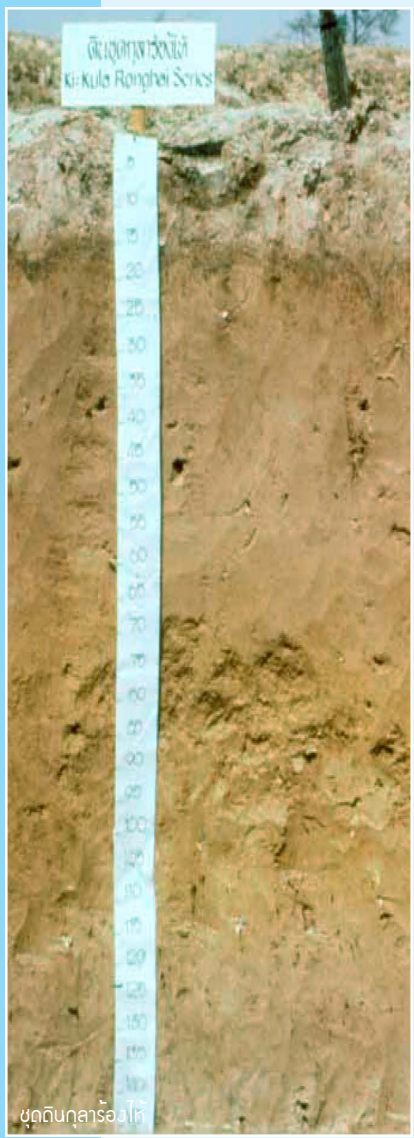

ชุดดินกุลาร้องไห้

> “กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำน้ำ มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินกุลาร้องไห้ (Ki) ชุดดินหนองแก (Nk) ชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์ (Tsr) และชุดดินอุดร (Ud)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งที่มีการสะสมเกลือ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดแคลนแหล่งน้ำจืด ในพื้นที่ดินเค็มจัด มีคราบเกลือมาก ไม่มีแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

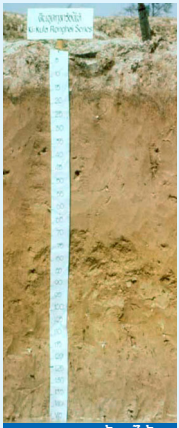
ชุดดินกุลาร้องไห้

ชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์

ชุดดินอุดร

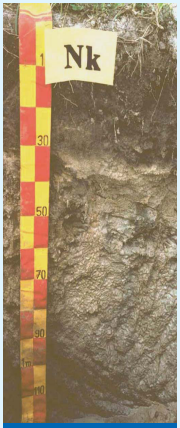

ชุดดินหนองแก

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาใช้ปลูก ปล่อยให้มีน้ำขังและล้างเกลือออกไปจากดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใช้กล้าข้าวที่มีอายุ 30-35 วัน จำนวน 5-8 ต้น/จับ ระยะปักดำ 20x20 ซม. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนักและมีแหล่งน้ำชลประทาน เลือกพืชที่ทนเค็มมาปลูก ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ใช้สารยิปซั่มคลุกเคล้ากับดินและใช้น้ำล้าง มีวัสดุคลุมดินเพื่อป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมาอยู่ที่ผิวดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 21

> กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่น้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินเพชรบุรี (Pb) และชุดดินสรรพยา (Sa)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำนาน บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากน้ำไหลบ่าท่วมขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินเพชรบุรี

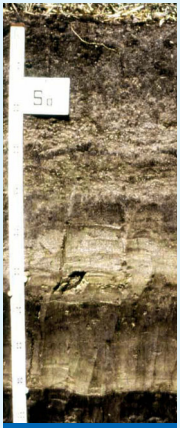

ชุดดินสรรพยา

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว เลือกระยะเวลาปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ และทำคันดินเพื่อช่วยกักเก็บน้ำ ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6–8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20–35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไม่ให้เสื่อมโทรมลง ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 22

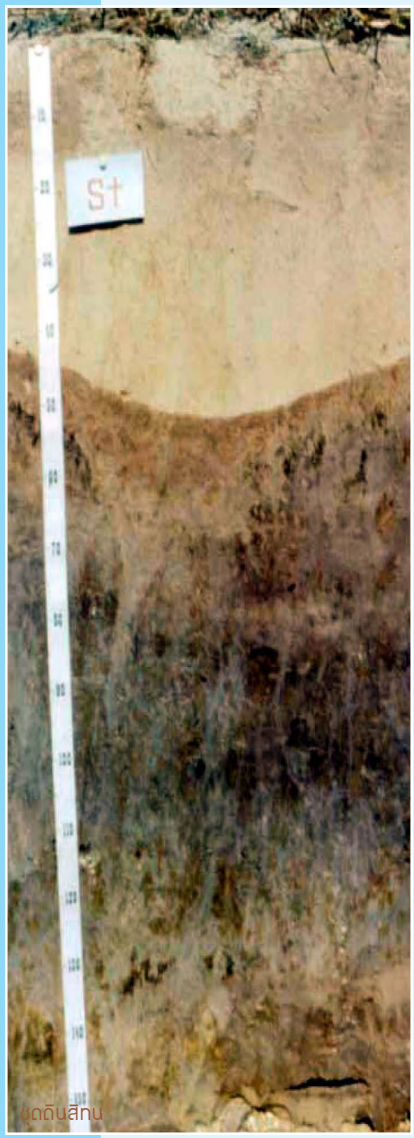

ชุดดินสีทน

> กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมาก
> ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบ
> ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง
> การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว
> ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
> ชุดดินน้ำกระจาย (Ni)
> ชุดดินสันทราย (Sai)
> และชุดดินสีทน (St)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินสิทน

ชุดดินน้ำกระจาย

ชุดดินสันทราย

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 23

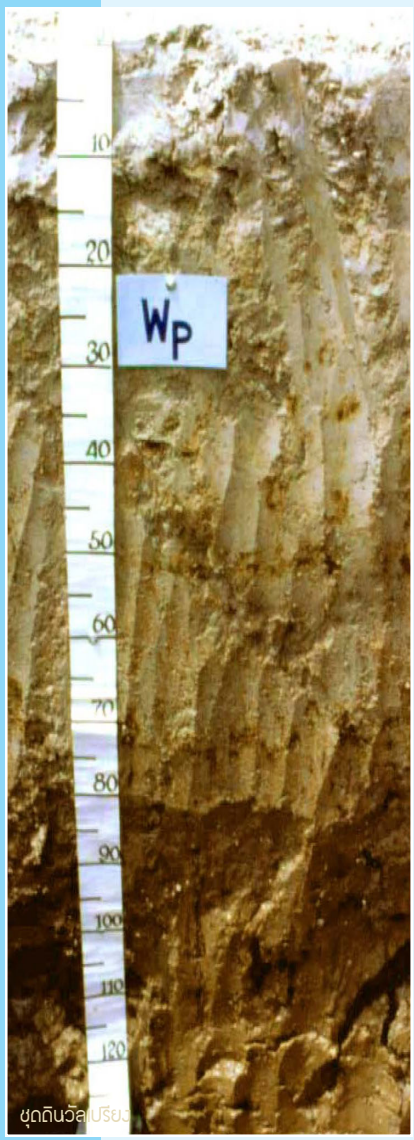

ชุดดินวัลเปรียง

> กลุ่มดินทรายลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบางละมุง (Blm) ชุดดินทรายขาว (Sak) และชุดดินวัลเปรียง (Wp)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินเป็นดินทรายหนา ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่ดินอาจมีน้ำท่วมขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

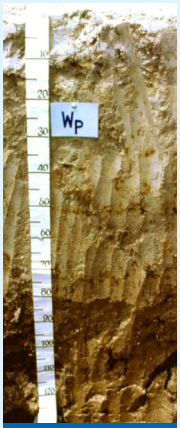

ชุดดินวัลเปรียง

ชุดดินทรายขาว

ชุดดินบางละมุง

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง หรือหว่านพืชปุ๋ยสด หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6–8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3–4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3–4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี 25–50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ หรือ 5 กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ 24

> กลุ่มดินทรายลึกมาก เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา ปฏิกิริยาดินเป็นกรด การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบ้านบึง (Bbg) ชุดดินท่าอุเทน (Tu) และชุดดินอุบล (Ub)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินเป็นดินทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินอุบล

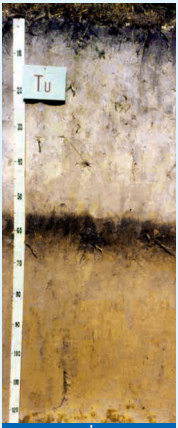

ชุดดินท่าอุเทน

ชุดดินบ้านบึง

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสดร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 25

ชุดดินเพ็ญ

“กลุ่มดินตื้น ปฏิกิริยาดิน
เป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย
การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินกันตัง (Kat)
ชุดดินอ้น (On)
ชุดดินเพ็ญ (Pn)
ชุดดินพะยอมงาม (Pym)
ชุดดินสะท้อน (Stn)
ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk)
และชุดดินย่านตาขาว (Yk)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงก้อนกรวดหรือลูกรังภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน ขาดแคลนน้ำนาน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่มีก้อนหินหรือลูกรังที่หน้าดินมาก และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินย่านตาขาว

ชุดดินอ้น

ชุดดินพะยอมงาม

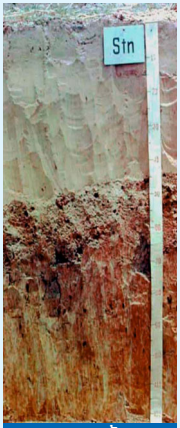

ชุดดินสะท้อน

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว เลือกพื้นที่เพาะปลูกที่มีหน้าดินหนา ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6–8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 หรือ 15–15–15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่ว หลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3–4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล เลือกพื้นที่มีหน้าดินหนา ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 3–4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 25–50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังการเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ในพื้นที่ดินตื้นมาก มีก้อนหิน หรือลูกรังมากที่ผิวดิน ไม่เหมาะสมสำหรับทำการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

กลุ่มชุดดินที่ 57

ชุดดินกาบแดง

> กลุ่มดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนา 40–100 ซม. จากผิวดิน ทับอยู่บนตะกอนน้ำทะเล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีน้ำท่วมขังนานเกือบตลอดปี ได้แก่ ชุดดินกาบแดง (Kd)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินเป็นเศษชิ้นส่วนของพืชสะสมหนาปานกลางและเป็นกรดจัดมาก มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี เมื่อดินอินทรีย์แห้ง จะเกิดการยุบตัวมาก พืชล้มง่าย ติดไฟง่ายและดับยาก มีธาตุบางตัวมากเกินจนเป็นพิษต่อพืชที่ปลูก และขาดธาตุอาหารบางตัวอย่างรุนแรง คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมากและขาดแคลนแหล่งน้ำจืด

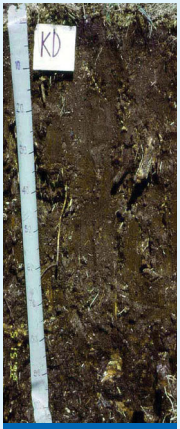

ชุดดินกาบแดง

แนวทางการจัดการ

เลือกพื้นที่บริเวณขอบพรุและไม่เป็นป่าพรุมาใช้ประโยชน์ มีระบบป้องกันน้ำท่วม ทางระบายน้ำและให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนความเป็นกรดมาปลูก หว่านหินปูนฝุ่น 1.5–2.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วแปลงปลูก เตรียมแปลงปลูกโดยใช้เครื่องจักรกลขนาดเบาหรือแรงคน ก่อนปลูกและหลังปลูก 30–45 วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 มีระบบการระบายน้ำและการให้น้ำแยกส่วนกัน

ปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล มีแนวป้องกันน้ำท่วม ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–0.75 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ หว่านหินปูนฝุ่น 2.5–3.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วบนสันร่อง และในร่องคูน้ำ มีการควบคุมระดับน้ำใต้ดินให้คงที่ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยร็อคฟอสเฟต 250 กรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก และใช้หินปูนฝุ่น 2.5–3.0 ตัน/ไร่ เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น มีการพูนโคนสม่ำเสมอ เมื่อรากลอย

กลุ่มชุดดินที่ 58

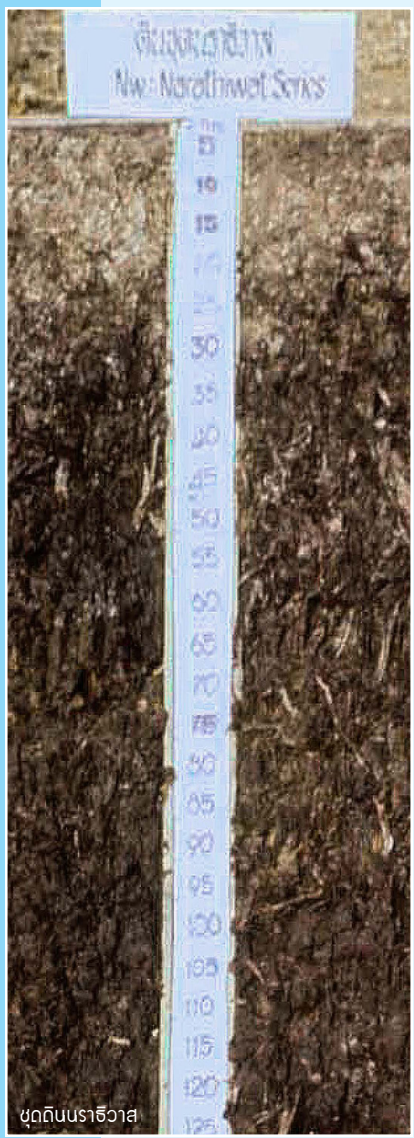

ชุดดินนราธิวาส

> “กลุ่มดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนามากกว่า 100 ซม. จากผิวดิน มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดและมีการระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีน้ำท่วมขังนานเกือบตลอดปี ได้แก่ ชุดดินนราธิวาส (Nw)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินเป็นเศษชิ้นส่วนของพืชสะสมหนาและเป็นกรดจัดมาก มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี เมื่อดินอินทรีย์แห้ง จะเกิดการยุบตัวมาก พืชล้มง่าย ติดไฟง่ายและดับยาก มีธาตุบางตัวมากเกินจนเป็นพิษต่อพืชที่ปลูก และขาดธาตุอาหารบางตัวอย่างรุนแรง คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก และขาดแคลนแหล่งน้ำจืด

ชุดดินนราธิวาส

แนวทางการจัดการ

เลือกพื้นที่บริเวณขอบพรุและไม่เป็นป่าพรุมาใช้ประโยชน์ มีระบบป้องกันน้ำท่วม ทางระบายน้ำและให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนความเป็นกรดมาปลูก หว่านหินปูนฝุ่น 1.5–2.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วแปลงปลูก เตรียมแปลงปลูกโดยใช้เครื่องจักรกลขนาดเบาหรือแรงคน ก่อนปลูกและหลังปลูก 30–45 วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 มีระบบการระบายน้ำและการให้น้ำแยกส่วนกัน

ปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล มีแนวป้องกันน้ำท่วม ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–7.5 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม หว่านหินปูนฝุ่น 2.5–3.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วบนสันร่อง และในร่องคูน้ำ มีการควบคุมระดับใต้ดินให้คงที่ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยร็อคฟอสเฟต 250 กรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก และใช้หินปูนฝุ่น 2.5–3.0 ตัน/ไร่ เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น มีการพูนโคนสม่ำเสมอเมื่อรากลอย

กลุ่มชุดดินที่ 59

ชุดดินถะกอนน้ำพาเชิงซ้อนฯ

> กลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียดที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ เนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเลว
>
> (AC–pd : Alluvial Complex, poorly drained)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และบางปีอาจประสบปัญหาเรื่องการถูกน้ำท่วม

ชุดดิน AC–pd

แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–16–8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 28

ชุดดินชัยบาดาล

“
กลุ่มดินเหนียวลึกมากสีดำ
ที่มีรอยแตกระแหงกว้างและลึก
ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
ได้แก่ ชุดดินชัยบาดาล (Cd)
ชุดดินดงลาน (Dl)
ชุดดินลพบุรี (Lb)
ชุดดินน้ำเลน (Nal)
และชุดดินวังชมภู (Wc)
”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเหนียวจัด แตกระแหงกว้างและลึก ดินแห้งแข็ง ดินเปียกเหนียวมาก ไถพรวนยาก และขาดแคลนน้ำ

ชุดดินชัยบาดาล

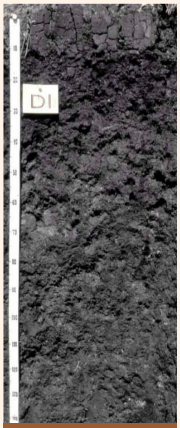

ชุดดินดงลาน

ชุดดินลพบุรี

ชุดดินวังชมภู

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก ปรับปรุงดินด้วยอินทรียวัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านพืชปุ๋ยสด ถั่วพร้า 8-10 กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 29

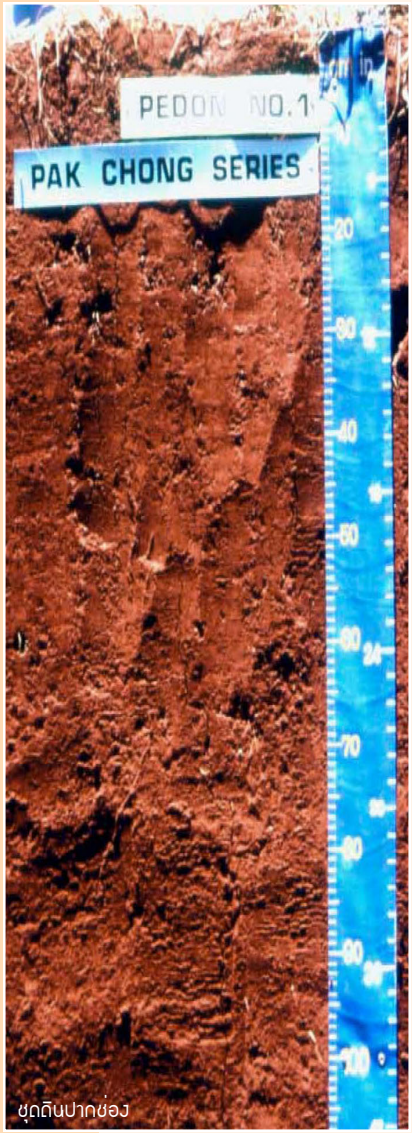

ชุดดินปากช่อง

“กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบ้านจ้อง (Bg) ชุดดินเชียงของ (Cg) ชุดดินโชคชัย (Ci) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินหนองมด (Nm) ชุดดินปากช่อง (Pc) และชุดดินสูงเนิน (Sn)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

ชุดดินโชคชัย

ชุดดินบ้านจ้อง

ชุดดินเชียงของ

ชุดดินสูงเนิน

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน 200–300 กิโลกรัม/ไร่

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำคันดินทำขั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน 0.5–1.0 กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ 30

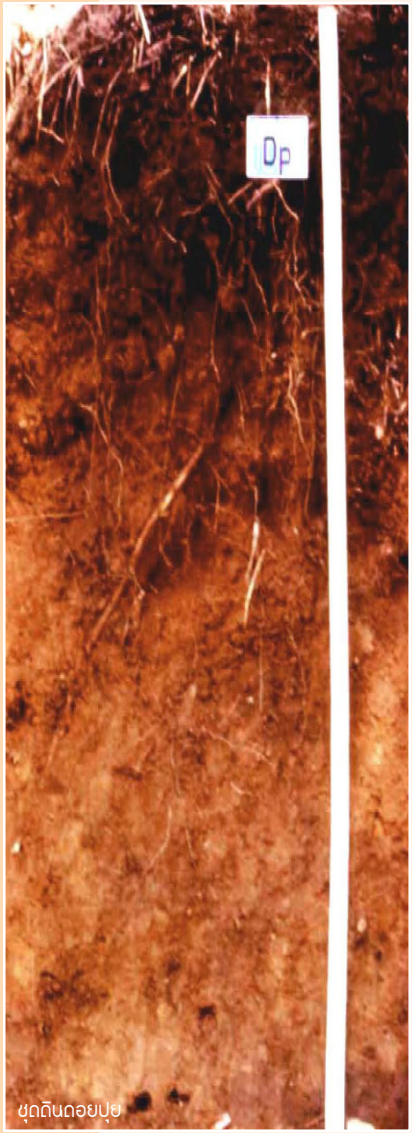

ชุดดินดอยปุย

> กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมาก
> ที่พบในพื้นที่ภูเขา
> ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด
> การระบายน้ำดี
> ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
> ได้แก่ ชุดดินเชียงแสน (Ce)
> และชุดดินดอยปุย (Dp)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ง่ายต่อการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน และขาดแคลนน้ำ

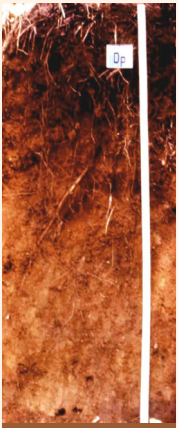

ชุดดินดอยปุย

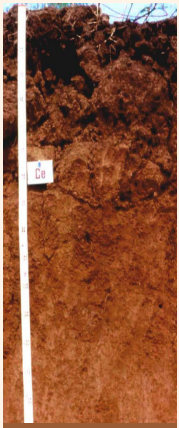

ชุดดินเชียงแสน

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ห่วานเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 31

ชุดดินวังไห

> กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินเลย (Lo) และชุดดินวังไห (Wi)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ลาดชันสูงเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

ชุดดินวังไห

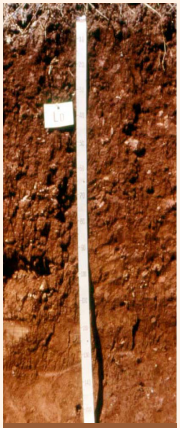
ชุดดินเลย

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 33

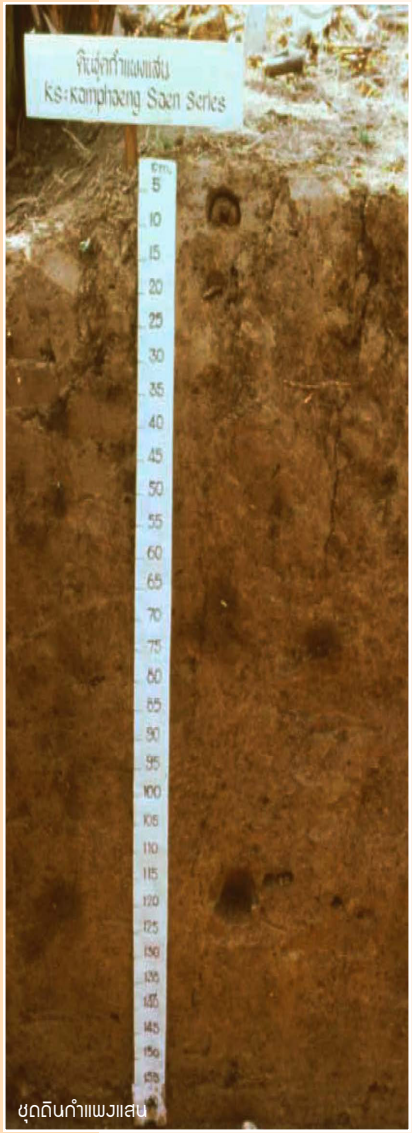

ชุดดินกำแพงแสน

“กลุ่มดินทรายแป้งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำดุก (Nd) ชุดดินธาตุพนม (Tp) และชุดดินตะพานหิน (Tph)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

ชุดดินกำแพงเพชร

ชุดดินดงยางเอน

ชุดดินตะพานหิน

ชุดดินลำสนธิ

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 35

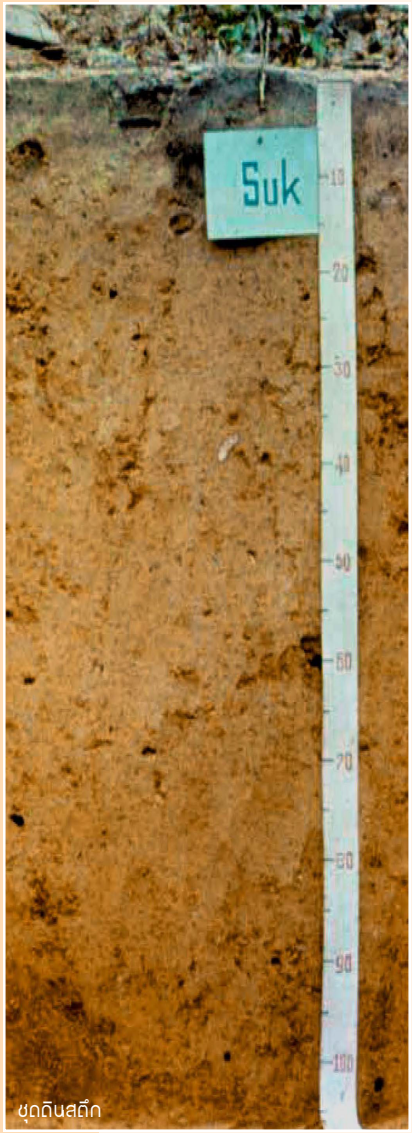

ชุดดินสตึก

“กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินดอนไร่ (Dr) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินห้างฉัตร (Hc) ชุดดินโคราช (Kt) ชุดดินมาบบอน (Mb) ชุดดินสตึก (Suk) ชุดดินวาริน (Wn) และชุดดินยโสธร (Yt)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

ชุดดินโคราช

ชุดดินห้างฉัตร

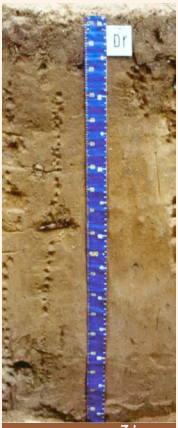

ชุดดินดอนไร่

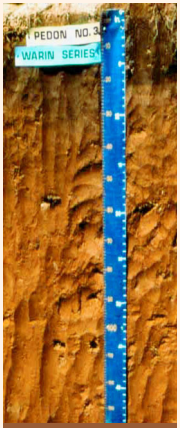

ชุดดินวาริน

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน 200–300 กิโลกรัม/ไร่

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การทำขั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูนอัตรา 0.5–1.0 กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ 36

ชุดดินสีคิ้ว

“กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ได้แก่ ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ชุดดินปราณบุรี (Pr) และชุดดินสีคิ้ว (Si)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

ชุดดินสีคิ้ว

ชุดดินเพชรบูรณ์

ชุดดินปราณบุรี

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 37

ชุดดินบ่อไทย

> กลุ่มดินร่วนหยาบลึกปานกลาง
> ที่เกิดจากการสลายตัว
> หรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมา
> ทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก
> 50–100 ซม. จากผิวดิน
> ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
> การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
> ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
> ได้แก่ ชุดดินบ่อไทย (Bo)
> ชุดดินนาคู (Nu)
> และชุดดินทับเสลา (Tas)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

ชุดดินบ่อไทย

ชุดดินทับเสลา

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 38

ชุดดินเชียงใหม่

“กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ
มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย
ถึงเป็นกลาง
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่
ชุดดินเชียงใหม่ (Cm)
ชุดดินชุมพลบุรี (Chp)
ชุดดินดอนเจดีย์ (Dc)
ชุดดินไทรงาม (Sg)
และชุดดินท่าม่วง (Tm)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนานบางพื้นที่อาจมีน้ำท่วมขังหรือไหลบ่าท่วมขังอย่างฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

ชุดดินชุมพลบุรี

ชุดดินท่าม่วง

ชุดดินไทรงาม

ชุดดินดอนเจดีย์

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปลอยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล เลือกพื้นที่ที่ไม่เสี่ยงต่อการท่วมขังของน้ำ ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 40

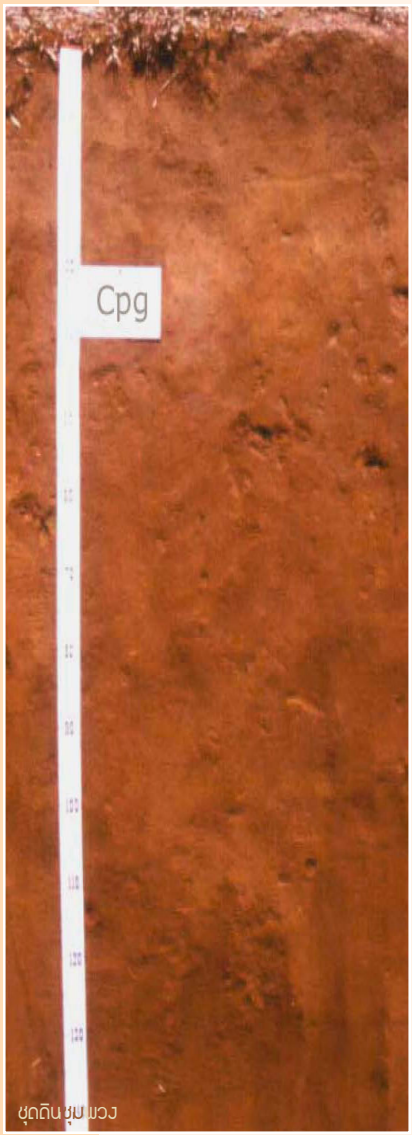

ชุดดินชุมพวง

“กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินจักราช (Ckr) ชุดดินชุมพวง (Cpg) ชุดดินหุบกระพง (Hg) ชุดดินห้วยแถลง (Ht) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) และชุดดินยางตลาด (Yl)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

ชุดดินยางตลาด

ชุดดินสันป่าตอง

ชุดดินจักราช

ชุดดินหุบกระพง

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 41

ชุดดินบ้านไผ่

“กลุ่มดินทรายหนาปานกลาง ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบทับอยู่บนชั้นดินที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบ้านไผ่ (Bpi) ชุดดินคำบง (Kg) และชุดดินมหาสารคาม (Msk)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินทรายหนาปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน ในระยะที่ฝนตกหนักจะมีน้ำขังหรือเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินเกิดเป็นร่องทั่วไปในแปลงปลูก

ชุดดินบ้านไผ่

ชุดดินคำบง

ชุดดินมหาสารคาม

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3–4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 10–12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8–10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6–8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ต่ำควรทำร่องหรือทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 25–50 กิโลกรัม/หลุม ทำร่องระบายน้ำระหว่างแถวปลูก เพื่อป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 44

ชุดดินน้ำพอง

“กลุ่มดินทรายหนาที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินจันทึก (Cu) ชุดดินด่านขุดทด (Dk) และชุดดินน้ำพอง (Ng)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินทรายหนา ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน หน้าดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินเกิดเป็นร่องทั่วไปในแปลงปลูก

ชุดดินน้ำพอง

ชุดดินจันทึก

ชุดดินด่านขุนทด

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3–4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 10–12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8–10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6–8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25–50 กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซมทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 46

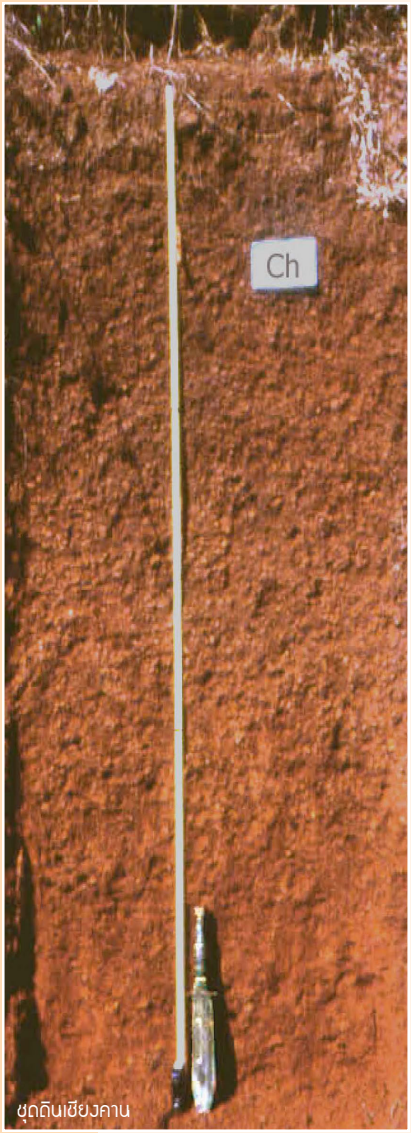

ชุดดินเชียงคาน

> กลุ่มดินตื้นถึงก้อนกรวดหรือเศษหินปนลูกรังหนามาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินเชียงคาน (Ch) ชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) ชุดดินโป่งตอง (Po) และชุดดินสุรินทร์ (Su)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือเศษหินปนลูกรังหนามาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน และบางพื้นที่มีก้อนกรวดหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่ที่ผิวดิน

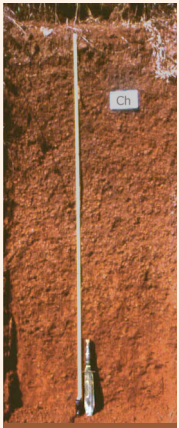

ชุดดินเชียงคาน

ชุดดินโป่งดอง

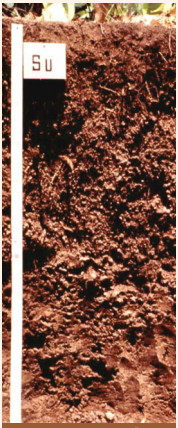

ชุดดินสุรินทร์

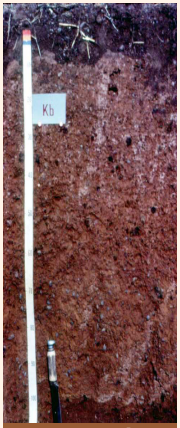

ชุดดินกบินทร์บุรี

แนวทางการจัดการ

พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีก้อนกรวดหรือลูกรังบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยไว้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3–4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ห่วานเมล็ดถั่วพร้า 10–12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8–10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6–8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปลอยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การไถพรวนตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25–50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 47

ชุดดินมวกเหล็ก

“กลุ่มดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินลี้ (Li) ชุดดินมวกเหล็ก (Ml) ชุดดินนครสวรรค์ (Ns) ชุดดินโป่งน้ำร้อน (Pon) ชุดดินสบปราบ (So) และชุดดินท่าลี่ (Tl)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำและเกิดการชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่มีเศษหินหรือหินพื้นที่โผล่บริเวณหน้าดิน

ชุดดินนครสวรรค์

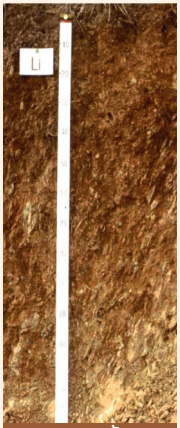

ชุดดินลี้

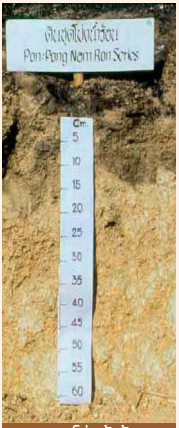

ชุดดินโป่งน้ำร้อน

ชุดดินสบปราบ

แนวทางการจัดการ

พื้นที่ที่เป็นดินตื้นมาก มีเศษหินหรือหินพื้นโผล่มาก ไม่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่า หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3–4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 10–12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8–10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6–8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือขุดหลุมขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25–50 กิโลกรัม/หลุม ควรมีไม้ค้ำยันและเอาหน้าดินบริเวณใกล้เคียงมาผสมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกพูนโคนอยู่เป็นประจำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 48

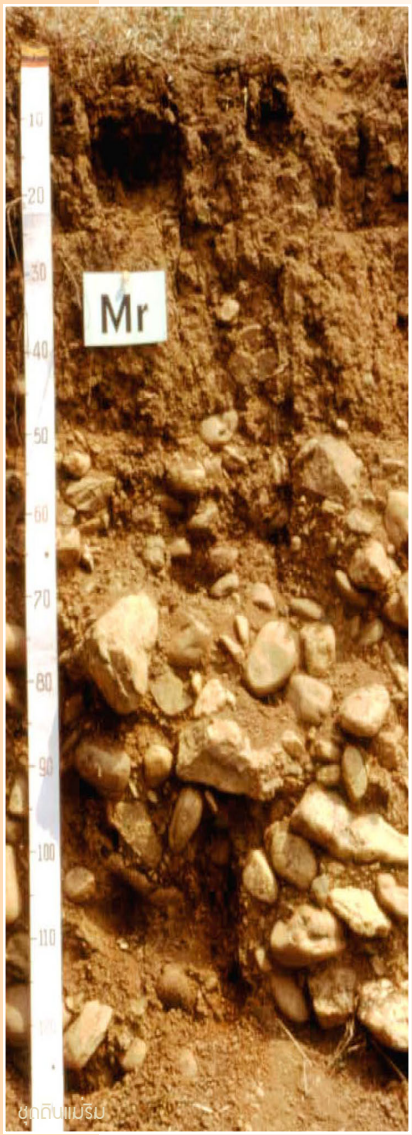

ชุดดินแม่ริม

> กลุ่มดินตื้นถึงก้อนหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินน้ำชุน (Ncu) ชุดดินพะเยา (Pao) และชุดดินท่ายาง (Ty)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือลูกรังหนามาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

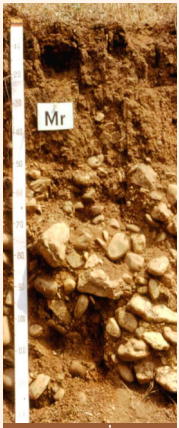

ชุดดินแม่ริม

ชุดดินท่ายาง

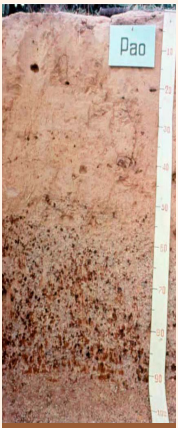

ชุดดินพะเยา

ชุดดินน้ำชุน

แนวทางการจัดการ

พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีก้อนกรวดหรือลูกรังบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยไว้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะต้นหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 49

ชุดดินสกล

> กลุ่มดินตื้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบรบือ (Bb) ชุดดินโพนพิสัย (Pp) ชุดดินสกล (Sk) และชุดดินสระแก้ว (Ska)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือลูกรังที่ทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

ชุดดินสกล

ชุดดินโพนพิสัย

ชุดดินบรบือ

ชุดดินสระแก้ว

แนวทางการจัดการ

พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีลูกรังกระจัดกระจายบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยไว้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ห่วานเมล็ดถั่วพร้า 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปลอยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดินหรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 52

ชุดดินตาคลี

> กลุ่มดินตื้น
> ถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน
> ปฏิกิริยาดินเป็นด่าง
> การระบายน้ำดี
> ความอุดมสมบูรณ์
> ปานกลางถึงสูง
> ได้แก่ ชุดดินบึงชะนัง (Bng)
> และชุดดินตาคลี (Tk)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงชั้นปูนมาร์ลหรือก้อนปูน ดินแห้งแข็ง ดินเปียกเหนียว ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และดินเป็นด่างจัด

ชุดดินดาคลี | ชุดดินบึงชะนัง

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ชอบดินเป็นด่างมาปลูก ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชขวางความลาดชัน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกสลับเป็นแถว ปลูกพืชคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. หรือถึงชั้นมาร์ล ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น มีการพูนโคนด้วยหน้าดิน เมื่อพบว่ามีรากลอย ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 54

ชุดดินสมอทอด

> กลุ่มดินลึกปานกลาง
> ถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน
> ปฏิกิริยาดินเป็นด่าง
> การระบายน้ำดี
> ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
> ได้แก่ ชุดดินลำพญากลาง (Lg)
> ชุดดินลำนารายณ์ (Ln)
> และชุดดินสมอทอด (Sat)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นด่างจัด และมีชั้นปูนมาร์ลหรือก้อนปูนช่วงความลึก 100 ซม. ดินแห้งแข็ง ดินเปียกเหนียว ทำให้ไถพรวนยาก และขาดแคลนน้ำ

ชุดดินสมอทอด

ชุดดินลำนารายณ์

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ชอบดินเป็นด่างมาปลูก ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชขวางความลาดชัน ปลูกพืชเป็นแถบ ปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชปุ๋ยสด การปลูกพืชหมุนเวียน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. หรือถึงชั้นมาร์ล ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 55

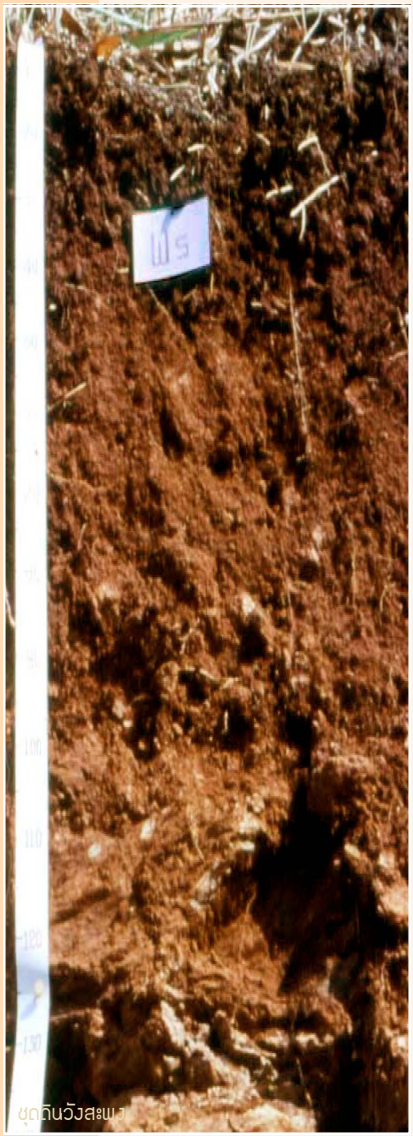

> กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนหินหรือลูกรัง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินจัตุรัส (Ct) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน

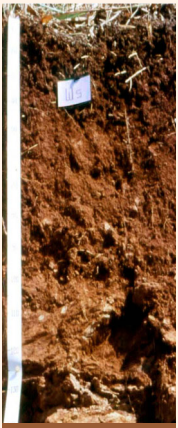

ชุดดินวังสะพุง

ชุดดินจัตุรัส

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 56

> “กลุ่มดินลึกปานกลาง ถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินภูสะนา (Ps) และชุดดินโพนงาม (Png)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่เป็นดินกรดจัดมาก

ชุดดินลาดหญ้า

ชุดดินโพนงาม

ชุดดินภูสะนา

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 60

> กลุ่มดินร่วนที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ดินตะกอนลำน้ำเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดี (AC–wd : Alluvial Complex, well drained)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำและในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

AC-wd

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชหมุนเวียน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 61

“
กลุ่มดินเศษหินเชิงเขาที่เกิดจาก
การสลายตัวแตกผุพังของเขา
พบเศษหินหรือก้อนหินร่วงลงมา
ทับถมบริเวณเชิงเขา
กระจัดกระจายทั่วไป ลักษณะและสมบัติดินไม่แน่นอน
การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นที่มีก้อนหินหรือเศษหินกระจัดกระจายทั่วไป ในพื้นที่ลาดชันเกิดการชะล้างพังทลายและขาดแคลนน้ำ

แนวทางการจัดการ

พื้นที่ที่เป็นดินตื้นมากหรือมีก้อนหินหรือเศษหินกระจัดกระจายทั่วไป ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่า

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่เป็นดินลึกและไม่พบก้อนหินหรือเศษหินมากบนผิวดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือสับกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชหมุนเวียน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล เลือกพื้นที่ที่เป็นดินลึกและไม่พบก้อนหินหรือเศษหินมากบนผิวดิน ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 26

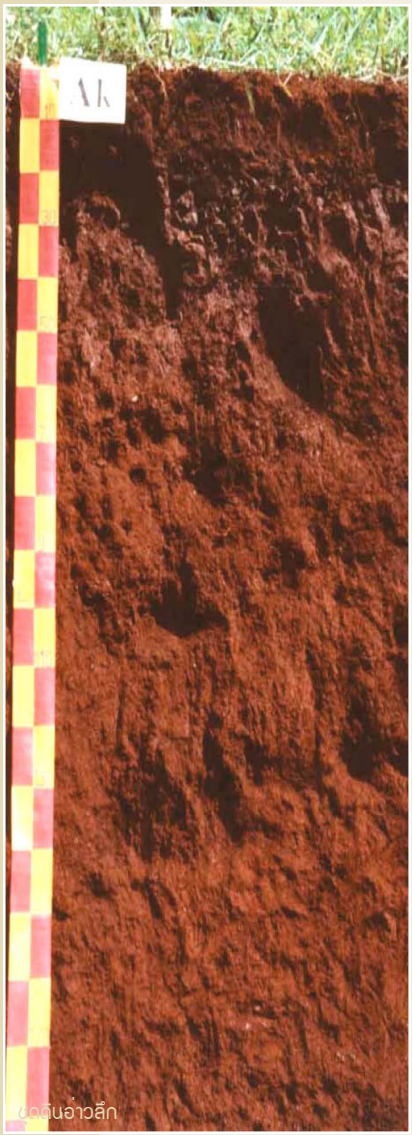

ชุดดินอ่าวลึก

“กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินอ่าวลึก (Ak) ชุดดินห้วยโป่ง (Hp) ชุดดินกระบี่ (Kbi) ชุดดินโคกกลอย (Koi) ชุดดินลำภูรา (Ll) ชุดดินปากจั่น (Pac) ชุดดินพังงา (Pga) ชุดดินภูเก็ต (Pk) ชุดดินปะทิว (Ptu) และชุดดินท้ายเหมือง (Tim)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนานและเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

ชุดดินพังงา

ชุดดินลำภูรา

ชุดดินท้ายเหมือง

ชุดดินปากจั่น

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1–2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15–25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 27

ชุดดินท่าใหม่

> “กลุ่มดินเหนียวจัดสีแดงลึกมาก ที่เกิดจากหินภูเขาไฟ มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินหนองบอน (Nb) และชุดดินท่าใหม่ (Ti)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

ชุดดินท่าใหม่

ชุดดินหนองบอน

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบหรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 32

ชุดดินรือเสาะ

กลุ่มดินร่วนหรือดินทรายแป้ง ละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินลำแก่น (Lam) ชุดดินรือเสาะ (Ro) และชุดดินตาขุน (Tkn)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่อาจมีน้ำไหลบ่าท่วมขังฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

ชุดดินรือเสาะ

ชุดดินถาขุน

ชุดดินลำแก่น

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงและช่วยเพิ่มผลผลิต พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 34

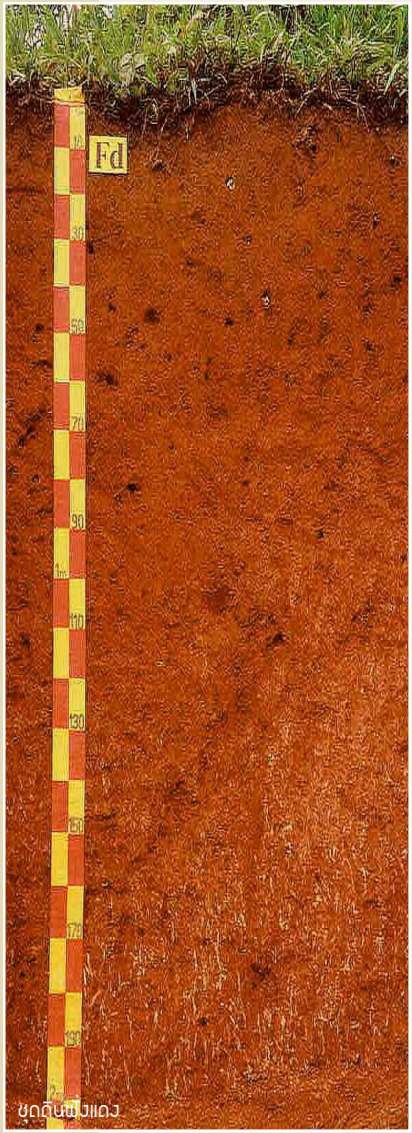

ชุดดินฝั่งแดง

> กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินฝั่งแดง (Fd) ชุดดินควนกาหลง (Kkl) ชุดดินคลองท่อม (Km) ชุดดินคลองนกกระทุง (Knk) ชุดดินละหาน (Lh) ชุดดินนาท่าม (Ntm) และชุดดินท่าแซะ (Te)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน และในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

ชุดดินคลองนกกระทุง

ชุดดินท่าแซะ

ชุดดินควนกาหลง

ชุดดินนาท่าม

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า 8–10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6–8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ขั้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 39

ชุดดินนาทวี

> “กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินคอหงษ์ (Kh) ชุดดินนาทวี (Nat) ชุดดินสะเดา (Sd) และชุดดินทุ่งหว้า (Tg)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน และในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

ชุดดินนาทวี

ชุดดินคอหงษ์

ชุดดินสะเดา

ชุดดินทุ่งหว้า

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า อัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ขั้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก หรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 42

ชุดดินบ้านทอน

> “กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมาก อยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบ้านทอน (Bh)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก 100 ซม. มีชั้นทรายสีขาวหนาที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก ขาดแคลนน้ำ และในช่วงฝนตกหนักจะมีน้ำขังอยู่บริเวณผิวหน้าดิน

ชุดดินบ้านทอน

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านถั่วพร้าอัตรา 10-12 กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินหรือมีวัสดุคลุมดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. และทำลายชั้นดานอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 35-50 กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มทำทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงที่มีฝนตกหนัก

กลุ่มชุดดินที่ 43

ชุดดินบาเจาะ

“กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือสันทรายชายทะเล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินบาเจาะ (Bc) ชุดดินดงตะเคียน (Dt) ชุดดินหัวหิน (Hh) ชุดดินหลังสวน (Lan) ชุดดินไม้ขาว (Mik) ชุดดินพัทยา (Py) ชุดดินระยอง (Ry) และชุดดินสัตหีบ (Sh)”

ชุดดินสัตหีบ

ชุดดินห้วหิน

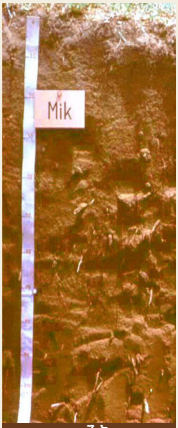

ชุดดินไม้ขาว

ชุดดินระยอง

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบปุ๋ยพืชสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้าอัตรา 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 35-50 กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 45

> กลุ่มดินตื้นถึงลูกรัง เศษหินหรือก้อนหิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำของดินดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินชุมพร (Cp) ชุดดินหาดใหญ่ (Hy) ชุดดินคลองชาก (Kc) ชุดดินเขาขาด (Kkt) ชุดดินหนองคล้า (Nok) ชุดดินท่าฉาง (Tac) และชุดดินยะลา (Ya)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงชั้นลูกรัง เศษหินหรือก้อนกรวดภายในความลึก 50 ซม. จากผิวดิน บางพื้นที่พบลูกรัง เศษหิน หรือก้อนกรวดกระจัดกระจายทั่วไปอยู่บริเวณผิวหน้าดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ พังและในพื้นที่ที่มีความลาดชันจะเกิดการชะล้างทลายสูญเสียหน้าดินได้ง่าย

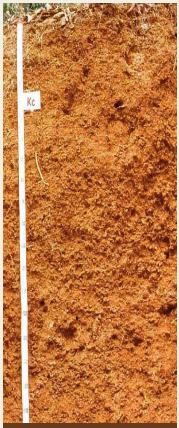

ชุดดินคลองชาก

ชุดดินชุมพร

ชุดดินหนองคล้า

ชุดดินหาดใหญ่

แนวทางการจัดการ

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและไม่มีก้อนหิน เศษหินหรือลูกรังบนผิวดินมาก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 3–4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบปุ๋ยพืชสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้าอัตรา 10–12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 8–10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 6–8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 25–50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 50

ชุดดินสวี

> “กลุ่มดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) และชุดดินสวี (Sw)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน และในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ทำให้เกิดเป็นดินตื้นและยากต่อการปรับปรุงแก้ไข

ชุดดินสวี

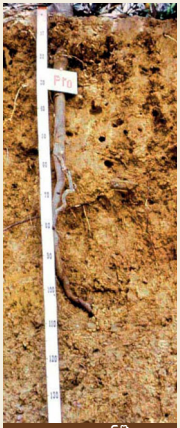
ชุดดินพะโต๊ะ

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้า อัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ขั้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก หรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 51

ชุดดินห้วยยอด

> กลุ่มดินตื้นถึงชั้นหินพื้น
> ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด
> การระบายน้ำดีถึงค่อนข้างดีมาก
> ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
> ชุดดินห้วยยอด (Ho)
> ชุดดินคลองเต็ง (Klt)
> ชุดดินระนอง (Rg)
> และชุดดินยิ่งอ (Yg)

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงชั้นหินพื้นภายในความลึก 50 ซม. บางพื้นที่มีเศษหินและหินพื้นโผล่กระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมากจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

ชุดดินห้วยยอด

ชุดดินคลองเต็ง

ชุดดินยิ่งอ

ชุดดินระนอง

แนวทางการจัดการ

พื้นที่ที่เป็นดินตื้นมาก มีเศษหินหรือหินพื้นโผล่ ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่า หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้าอัตรา 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือขนาด 50x50x50 ซม. และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 53

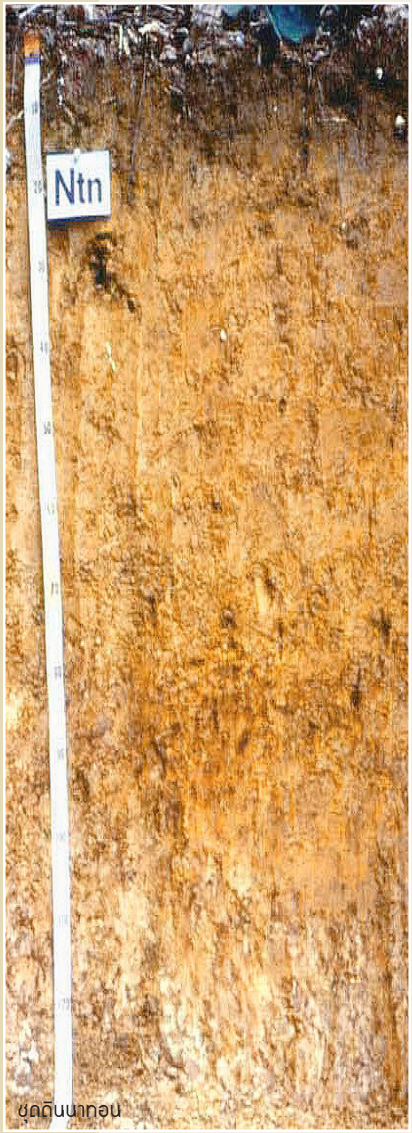

ชุดดินนาทอน

“กลุ่มดินเหนียวลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น ลูกรังหรือเศษหินปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ ชุดดินนาทอน (Ntn) ชุดดินโอลำเจียก (Oc) ชุดดินปะดังเบซาร์ (Pad) ชุดดินตราด (Td) และชุดดินตรัง (Tng)”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินลึกปานกลางถึงชั้นลูกรัง ก้อนกรวดเศษหินหรือชั้นหินพื้นในช่วงความลึก 50–100 ซม. ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินค่อนข้างสูง ทำให้เกิดเป็นดินตื้นและยากต่อการปรับปรุงแก้ไข

ชุดดินตรัง

ชุดดินตราด

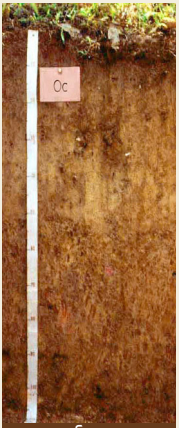

ชุดดินโอลำเจียก

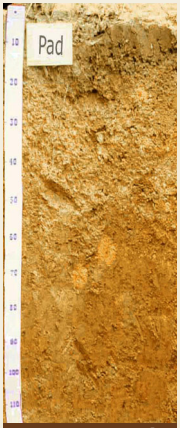

ชุดดินปะถังเบชาร์

แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพร้าอัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ การสร้างคันดิน การทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 62

“
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชัน
มากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์
พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา
สำรวจและจำแนกดิน
เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง
ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษา
สำหรับการเกษตร ได้แก่
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)
”

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ

ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่จำเป็นต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและขุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

สรุป การใช้ปุ๋ยอินทรีย์บางชนิดสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจบนดินเหนียว

ชนิดพืช	ชนิดปุ๋ยอินทรีย์	อัตราแนะนำ
ข้าว	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกข้าว 3-4 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หว่านเมล็ดโสนอัฟริกันอัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-70 วัน/หรือหว่านโสนอินเดีย อัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 60-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว - หว่านถั่วพร้าอัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน เมล็ดปอเทืองอัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ก่อนปลูกข้าว (ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก) หรือหลังปลูก
พืชไร่	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกพืชไร่ 1 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	-หว่านเมล็ดถั่วพร้า อัตรา 10-12 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่ม อัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน) หรือปอเทือง อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ปล่อยทิ้งไว้ประมาณ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก
	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่
พืชผัก	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่
ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ไม้ผลขนาดเล็ก ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 15 กก./ต้น ไม้ผลขนาดใหญ่ ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 25 กก./ต้น
ไม้ดอก ไม้ประดับ	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่
ไม้กระถาง	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ดิน : ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 4 : 1 โดยน้ำหนัก

หมายเหตุ :

1. อัตราการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในตารางนี้ใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมี อัตราครึ่งหนึ่งของอัตราแนะนำ
2. ไม่ควรใช้ถั่วพร้า ถั่วพุ่มและปอเทืองในนาข้าวที่มีน้ำขัง
3. เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดควรมีความงอกไม่ต่ำกว่า 90 เปอร์เซ็นต์
4. ปุ๋ยคอกที่หมักสมบูรณ์แล้วสามารถลดการใช้ได้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของอัตราแนะนำ

สรุป การใช้ปุ๋ยอินทรีย์บางชนิดสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจบนดินร่วน

ชนิดพืช	ชนิดปุ๋ยอินทรีย์	อัตราแนะนำ
ข้าว	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกข้าว 3-4 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หว่านเมล็ดโสนอัฟริกันอัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-70 วัน/หรือหว่านโสนอินเดีย อัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 60-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว - หว่านถั่วพร้าอัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน เมล็ดปอเทืองอัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ก่อนปลูกข้าว (ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก) หรือหลังปลูก
พืชไร่	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกพืชไร่ 1 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หว่านเมล็ดถั่วพร้า อัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่ม อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน หรือปอเทือง อัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ปล่อยทิ้งไว้ประมาณ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก
	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2-3 ตัน/ไร่
พืชผัก	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2-3 ตัน/ไร่
ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ไม้ผลขนาดเล็ก ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 20 กก./ ต้น ไม้ผลขนาดใหญ่ ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 35 กก./ ต้น
ไม้ดอก ไม้ประดับ	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่
ไม้กระถาง	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ดิน : ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 3 : 1 โดยน้ำหนัก

หมายเหตุ :

1. อัตราการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในตารางนี้ใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมี อัตราครึ่งหนึ่งของอัตราแนะนำ
2. ไม่ควรใช้ถั่วพร้า ถั่วพุ่มและปอเทืองในนาข้าวที่มีน้ำขัง
3. เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดควรมีความงอกไม่ต่ำกว่า 90 เปอร์เซ็นต์
4. ปุ๋ยคอกที่หมักสมบูรณ์แล้วสามารถลดการใช้ได้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของอัตราแนะนำ

สรุป การใช้ปุ๋ยอินทรีย์บางชนิดสำหรับการปลูกพืชบนดินทรายและดินตื้น

ชนิดพืช	ชนิดปุ๋ยอินทรีย์	อัตราแนะนำ
ข้าว	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกข้าว 3-4 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หว่านเมล็ดโสนอัฟริกันอัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-70 วัน/หรือหว่านโสนอินเดีย อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 60-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว - หว่านถั่วพร้าอัตรา 10-12 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน เมล็ดปอเทืองอัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ก่อนปลูกข้าว (ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก) หรือหลังปลูก
พืชไร่	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกพืชไร่ 1 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หว่านเมล็ดถั่วพร้า อัตรา 10-12 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่ม อัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน หรือปอเทือง อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ปล่อยทิ้งไว้ประมาณ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก
	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 3-4 ตัน/ไร่
พืชผัก	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 3-4 ตัน/ไร่
ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ไม้ผลขนาดเล็ก ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 25 กก./ ต้น ไม้ผลขนาดใหญ่ ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 50 กก./ ต้น
ไม้ดอก ไม้ประดับ	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2-4 ตัน/ไร่
ไม้กระถาง	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ดิน : ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2 : 1 โดยน้ำหนัก

หมายเหตุ :

1. อัตราการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในตารางนี้ใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมี อัตราครึ่งหนึ่งของอัตราแนะนำ
2. ไม่ควรใช้ถั่วพร้า ถั่วพุ่มและปอเทืองในนาข้าวที่มีน้ำขัง
3. เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดควรมีความงอกไม่ต่ำกว่า 90 เปอร์เซ็นต์
4. ปุ๋ยคอกที่หมักสมบูรณ์แล้วสามารถลดการใช้ได้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของอัตราแนะนำ

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำกับการปลูกพืชบนดินเหนียว

ความลาดชัน	มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ			
	นาข้าว	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ผล ไม้ยืนต้น
0-2 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
2-5 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ขั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ขั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
5-12 %	-	-	-สร้างคันดิน -ขั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ขั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
12-20 %	-	-	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน
20-35 %	-	-	-ทำคูรับน้ำรอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-ทำคูรับน้ำรอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำกับการปลูกพืชบนดินร่วน

ความลาดชัน	มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ			
	นาข้าว	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ผล ไม้ยืนต้น
0-2 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
2-5 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ขั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คันซากพืช -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ขั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
5-12 %	-	-	-สร้างคันดิน -ขั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืช ตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ขั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืช ตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
12-20 %	-	-	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน
20-35 %	-	-	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำกับการปลูกพืชบนดินทรายและดินตื้น

ความลาดชัน	มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ			
	นาข้าว	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ผล ไม้ยืนต้น
0-2 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
2-5 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
5-12 %	-	-	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืช ตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืช ตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชแซม
12-20 %	-	-	-ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ -คันซากพืช	-ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน -คลุมดิน
20-35 %	-	-	-	-ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน -คลุมดิน

จากตารางสรุปมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำได้กล่าวถึงวิธีการต่างๆ ที่ควรนำมาใช้ในการจัดการพื้นที่เพื่อรักษาทรัพยากรดินและน้ำ ป้องกันรักษาดินไม่ให้ถูกกัดเซาะพังทลาย รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและอนุรักษ์น้ำไว้ให้เอื้ออำนวยสำหรับการผลิตทางด้านการเกษตร ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

1. การปรับพื้นที่แปลงนา

การปรับพื้นที่แปลงนาเป็นการปรับพื้นที่แปลงนาเดิมให้ราบเรียบสม่ำเสมอหรือมีการลบคันนาเดิมออก แล้วปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ สร้างคันนาขึ้นมาใหม่ โดยให้มีขนาดของแปลงใหญ่ขึ้น การปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ ทำให้มีการขังน้ำตลอดทั้งแปลงปลูก ตามคันนาบางคันสามารถปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่และพืชผักได้

2. การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ (contour cultivation)

การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับเป็นการไถพรวนตามแนวระดับขวางความลาดชันของพื้นที่และมีการปลูกพืชตามแนวไถพรวน นิยมทำร่วมกับการทำคันดินหรือขั้นบันไดดินและมีการคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดินหรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก

3. การสร้างคันดิน (terracing)

การสร้างคันดินเป็นการสร้างคันดินและร่องน้ำขวางความลาดชันของพื้นที่ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นช่วง ๆ เพื่อช่วยกักเก็บน้ำ เบนน้ำและลดการชะล้างพังทลาย นิยมทำร่วมกับการทำแนวหญ้าแฝกและปลูกพืชคลุมดิน การสร้างคันดินมีหลายรูปแบบ เช่น คันดินเบนน้ำ (diversion) คันดินกักเก็บน้ำ (absorption bank) คันดินฐานกว้าง (broad base terrace) และคันดินฐานแคบ (narrow base terrace)

4. ขั้นบันไดดิน (bench terrace)

ขั้นบันไดดินเป็นการปรับพื้นที่ให้เป็นขั้น ๆ ต่อเนื่องกันคล้ายบันได เป็นการลดระดับและความยาวของความลาดชัน สะดวกในการไถพรวน ลดการชะล้างพังทลายและช่วยกักเก็บน้ำ

5. คูรับน้ำขอบเขา (hillside ditches)

คูรับน้ำขอบเขาเป็นคูรับน้ำที่สร้างบริเวณขอบเขาตามแนวระดับหรือลดระดับเป็นรูปสามเหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมคางหมู ระยะห่างของคูขึ้นกับสภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม เป็นการลดความยาวของความลาดชันและแบ่งพื้นที่ออกเป็นช่วง ๆ ช่วยในการกักเก็บน้ำ ระบายน้ำ ลดการชะล้างพังทลายและใช้เป็นทางลำเลียง นิยมทำร่วมกับการทำแนวหญ้าแฝกและปลูกพืชคลุมดิน

6. ฐานปลูกไม้ผลเฉพาะต้น (individual basin)

ฐานปลูกไม้ผลเฉพาะต้นเป็นการปรับฐานเพื่อปลูกไม้ผลรูปสี่เหลี่ยมหรือทรงกลม ให้มีขนาดเท่าทรงพุ่ม นิยมทำร่วมกับการทำแนวหญ้าแฝกและปลูกพืชคลุมดิน

7. การปลูกพืชตามแนวระดับ (contour cultivation)

การปลูกพืชตามแนวระดับเป็นการปลูกพืชบนแนวไถพรวนตามแนวระดับขวางความลาดชันของพื้นที่ นิยมทำร่วมกับการทำคันดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก

8. การปลูกพืชคลุมดิน (cover cropping)

การปลูกพืชคลุมดินเป็นการปลูกพืชลงไปในพื้นที่ว่างหรือบริเวณพื้นที่ปลูกพืชหลัก เพื่อคลุมดิน ลดการชะล้างพังทลายและปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ หญ้าบาเฮีย หญ้ามาเลเซีย ถั่วคุดซู ถั่วลาย ถั่วซีรูเลียม ถั่วไซราโตร และถั่วคาโลโปโกเนียม เป็นต้น

9. การคลุมดิน (mulching)

การคลุมดินเป็นการใช้วัสดุต่างๆ คลุมดิน เช่น เศษซากพืช ฟางข้าวและวัสดุอื่นๆ ของพืช เพื่อลดการชะล้างพังทลาย ควบคุมวัชพืช เพิ่มอินทรียวัตถุและลดการระเหยของน้ำ เป็นต้น

10. การปลูกพืชปุ๋ยสด (green manure cropping)

การปลูกพืชปุ๋ยสดเป็นการปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อไถกลบ ช่วยปรับปรุงคุณภาพดิน เพิ่มปริมาณธาตุอาหารในดินและลดการชะล้างพังทลายของดิน

11. การปลูกพืชสลับเป็นแถบ (strip cropping)

การปลูกพืชสลับเป็นแถบเป็นการปลูกพืชเป็นแถบสลับกับขวางความลาดชันไปตามแนวระดับ (contour strip cropping) ขนานตั้งฉากกับพื้นที่ (field strip cropping) ขวางตามแนวลม (wind strip cropping) หรือตามแนวแก้แถบเพื่อให้พืชที่ปลูกมีแถบกว้างสม่ำเสมอ (buffer strip cropping)

12. การปลูกพืชหมุนเวียน (crop rotation)

การปลูกพืชหมุนเวียนเป็นการปลูกพืชสองชนิดหรือมากกว่าหมุนเวียนลงบนพื้นที่เดียวกัน โดยมีการเลือกชนิดพืชและระยะเวลาปลูกให้เหมาะสม ช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ ใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาสมดุลของธาตุอาหารในดิน ลดการระบาดของโรคและแมลง

13. การปลูกพืชแซม (intercropping)

การปลูกพืชแซมเป็นการปลูกพืชตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปบนพื้นที่ในเวลาเดียวกันระหว่างแถวของพืชหลัก เป็นการลดการชะล้างพังทลาย เพิ่มรายได้และลดการระบาดของโรคและแมลง

14. คันซากพืช (contour trash line)

คันซากพืชเป็นการนำเอาซากพืชที่เหลือมาวางสุมกันให้สูงประมาณ 50 เซนติเมตร เป็นคันตามแนวระดับห่างกันประมาณ 20-40 เมตรหรือตามแนวคันดิน ช่วยลดความเร็วของน้ำไหลบ่าและเศษเหลือของพืชช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน

15. การปลูกแนวรั้วหญ้าแฝก (vetiver grass in headge-row)

การปลูกแนวรั้วหญ้าแฝกเป็นการปลูกหญ้าแฝกขวางความลาดชันของพื้นที่ 1 แถวในทุก 3 แถวของพืชหลัก โดยปลูกหญ้าแฝกตามแนวระดับหรือเป็นแนวขวางความลาดชัน หรือปลูกเป็นแนวในแถวของพืชหลักและทำเป็นรูปครึ่งวงกลมหงายขึ้นบริเวณโคนต้น

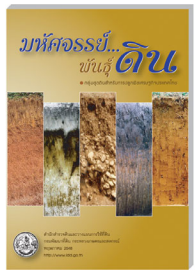

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	
นายอรรถ สมร่าง	: อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
นายชัยวัฒน์ สิทธิบุศย์	: รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
นายชุมพล ลิลิตธรรม	: ผู้อำนวยการสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน

ผู้จัดทำ	
นายวุฒิชาติ สิริช่วยชู	: หัวหน้าส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นายณรงค์ ตรีสุวรรณ	: ส่วนพัฒนาเทคโนโลยีและบริการ
นางสุพร บุญประคับ	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นายสมศักดิ์ สุขจันทร์	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นางขนิษฐศรี ฮุ่นตระกูล	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นางสาวบำรุง ทรัพย์มาก	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นางสาวสุมิตรา วัฒนา	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นายอัธยะ พินจงสกุลดิษฐ	: ส่วนสำรวจจำแนกดินที่ 2
นางสาวสยาม ไชยทิพย์	: ส่วนพัฒนาเทคโนโลยีและบริการ
นางสาวกรรณิสา สฤษฏ์ศิริ	: ส่วนวางแผนการใช้ที่ดินที่ 3
นางสาวอมรรัตน์ สระเพ็ชร	: ส่วนวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินที่ 2